

Titel: IX

Citation: "IX", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e349286/facsimile.pdf> (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

læg med 85 Stemmer mod 12 tilstøbt at komme under Behandling og Afstemning.

Forgaard: Naar jeg tillode mig den korte Bemærkning, at jeg ønsker det, saavel efter min Overbeviisning, som ogsaa efter den Erfaring, jeg har haft, at 1 Rdd. i daglig Besøgsliste for den, som bor i Kjøbenhavn er fuldkommen saa fyldestgjørende Betingelse til den, som 3 Rdd. om Dagen er for den, som de udenfor beliggende Steder og Fordelethed fra Jylland.

Ordføreren: For Dietstillet skal jeg indfrænte mig til den Bemærkning, der er fremfaldt ved nogle Øringer, der faldt under den foreløbige Behandling, at Spørgsmaalene foreligger til Afgjørelse ikke blot formelt, men ogsaa i Realiteten ganske uafhængigt af den Bestyrelse, der er taget i Begyndelsen af nærværende Forsamling. Det vil erindres af den Naade, hvorpaa man dengang afgjorde dette Spørgsmaal, at man med fuldt Forfat og med Hensyn til Fortiden tog en Bestyrelse, som imidlertid ikke skulde være blandede med Hensyn til den Bestyrelse, som maatte blive taget for den kommende Tid.

Sikkerhed: Saaledes som Spørgsmaalet forelax ved en tidligere Løslighed, saa det være et Principspørgsmaal, som er det mere et Spørgsmaal om Mød og Drift. Det var et Principspørgsmaal, da Dietsteden bestod som en Valgbarhedsbetjening, men man har her i Forfamlingen fundet, at knappe eller ingen Diater ikke var nogen god Valgbarhedsbetjening, og Spørgsmaalet er derved ført over paa et andet Øbete, nemlig hvor der er nødvendigt for paa en taalelig Maade at kunne leve paa Rigsdagsløbet og tillige udføde de Udgifter, der ere forbundne med en saadan Stilling, og som vi have set mange Exempler paa ved indkomne Begjæringer heri. Naar jeg ser Spørgsmaalet fra denne Side, kommer jeg tilbage til hvad jeg tidligere bemærkede, at jeg har gjort mig Umage for at finde Forholdene nøje, og jeg troer, at 3 Rdd. i Diater indgaaende er rimeligt, men temmelig knapt hvad Alertallet forbruger. Jeg troer ikke, at vi vinde noget ved en Valgbarhedsbetjening af den Art og ved at indfrænte Diaterne under hvad en Naad med Rimelighed kan forbruge, idet man derved bliver nødt til enten at vælge formuende Folk eller hælde sig til Dagleiere. Naar man nu lægger Mærke til, at der er opstaaet en uheldig Frygt for de formuende Folks Indsyndelse, og paa den anden Side for de raue Mænds Magt, burde man dog undgaar at bringe Folket til at søge Dagleiere, man burde hellere se at faae denne Indfræntning for Valgloven ophævet, da jeg frygter for, at man endnu i lang Tid ikke vil kunne vænne sig til at fænske de formuende Folk den fornødne Tilid.

J. C. Drewsen: Jeg skulde ikke have sagt noget videre, end hvad jeg tidligere har anfæret, dersom ikke det allerede kongevalgte Rødem (Tjering) i dette Øieblik havde udtalt, at hvis Diaterne blev 2 Rdd., vilde vi blive udfatte for, at sun Dagleiere vilde modtage Balg her i Forfamlingen. Jeg er overbevist om, at det ikke vil blive Tilfældet. Til Sætte for det, jeg tidligere har ytret, skal jeg tillade mig at anfære, at da denne Sag forrige Gang havde været for til foreløbig Forhandling, sagde en avnt Rigsdagsmand til mig: „De har Ret, man kan godt komme ud af det med 2 Rdd. Jeg har tidligere hørt med 2 Rdd., fordi jeg troede det vilde være meget højt at leve i Kjøbenhavn, men nu seer jeg, at man her kan komme ud af det hermed.“ Ly drue Rigsdagsmand, som jeg ikke vil nævne, er ingen Naad af Bondestanden, der er vant til at være selvbetalt økonomisk, som dets Stilling udsæder dem til, men en af de saakaldte Skolelæbte. Han som godt ud af det med 2 Rdd., og det samme er Tilfældet med mange Andre, og der er vist dem, der bruge endnu mindre. Jeg antager derfor, at da vore Diater have været mellem 8 & 900 Rdd. for hver, er det dem, der rejste hjem med 400 Rdd. og Mere i Lommen. Det forekommer mig, at det er en Gøgering, der ligger under Statens nærværende trænge Forhold at udsønde. Jeg har vel hørt, ikke jult som et Argument, men det er dog blevet nævnt, at Rigsdagsmand her i Kjøbenhavn, siden Næsen over hvor de bor er blevet trykt, have haft forferdeligt Overgang af posttrængende Liggere, og de saakaldte Plateslagere, og at dertil er medgaaet sine 300 Rdd. af dets Diater. Jeg erstjender, at

det er skult at Hælde den Trængende, men jeg troer, at de Samme følger dertil, naar det fæer af en Andens Lomme, og da det ikke med Blæde have hørt, at Raadetssecretariatet er blevet ophævet, troer jeg ikke, at vi ud en Dime vilde have et nyt. Jeg maa derfor vedholdende stemme for, at Diaterne bestemmes til 2 Rdd. overensstemmende med det kongevalgte Resultat.

Wang: Jeg troer ikke, at denne Sag har godt af en saa paalidelig Behandling som den, den sidste aarede Taler har gjort den. Jeg havde ønsket, at den kunde have gaaet sin Gang uden videre Forhandling, thi det forekommer mig, at den allerede har modtaget tilstrækkelig Tid paa et tidligere Stadium, og det forekommer mig, at vi nu faaerget lettere maae kunne komme til et Resultat, som et moderereende Forslag er stillet, og de Gerrer, som staae paa Øversteerne, vil maatte kunne forenes om dette, da dette Øbete ikke er synderlig langt for nogen af dem. Grunden, hvorfor jeg vil stemme for dette Forslag er omtrent den samme, som den, den 2de kongevalgte Rigsdagsmand (Tjering) anfæret. Jeg troer nemlig, at vi skulde tage os i Agt for, at udelukke den danske Riddelskand fra at kunne modtage Balg ved at paalægge den alfor store Øffre. Jeg troer, at de Forbringer, der gøres til en Rigsdagsmand, og som han i Anledning maa gjøre til Livet, henhøre til den Klasse, som man pleier at falte anseelig. Godt Forslaget under Nr. 224 angaaer, da skulde jeg ikke have noget imod, hvis det havde funnet forenes med Ørumlovens Ord, at de Medlemmer af Rigsdagsforfamlingen, der have Bøvel paa det Øbete, hvor den holdes, skulde være aldeles uden Diater, men at glæde dem det Halve, forekommer mig at være noget smaaligt.

H. Jespersen: Jeg vil kun levere et lidt Øbdrag til at oplyse denne Sag fra en Side, hvorefter jeg troer, der hører nogen Nødværdsæelse, ikke her i Salen, men paa enkelte Steder i Landet. Man troer nemlig, at det Spørgsmaal, vi her forhandle, har en væsentlig kvantitativ Betydning, men dette er ikke Tilfældet. Hvad vi ud fra, at Rigsdagen vil være samlet 90 Dage aartlig — det er en Naade over Normaltiden, og vil vist efter Forløbet af det sidste Aar har været tilstrækkelig —, og sætte vi derved Diaterne til 4 Rdd., vil hele Summen blive 54,000; sætte vi Diaterne til 3 Rdd., bliver Beløbet 40,500 Rdd. Jeg vil nu slet ikke udfølge, at dette er Summen, der vel i et Land som Danmark kunne forjænte at lægges Mærke til; men jeg troer dog, at hvad heraf kan blive Tale om at spare, vil være uden væsentlig Betydning. Og tager man Hensyn til, at vi gagerne være nuværende 8 Minister med 40,900 Rdd. aartlig, saa forekommer det mig, at Rigsdagen nok kan saale Sammenligningen.

Barfod: Da, saavidt jeg veed, Afstemningen vil komme til at fæer ved Ravnepævad, behøver jeg ikke med mange Ord at udtale mig om, hvorefter jeg agter at stemme, da det jo vil komme til at fremgaa af Rigsdagslæbenden, og jeg skal derfor blot tillade mig en kort Bemærkning. Man slægede i gamle Dage over at, naar man gjennemblæde Budgettet, fik man høert Dietstil sat paa en Stump Givelliste; men jeg er bange for, at det samme vil være Tilfældet i sin Tid, at naar man tager Ørumloven og Valgloven for sig, vil man høert Dietstil hede paa en Stump Givelliste. En saadan Hæde jo allerede paa flere Steder, og af den Minister, der havde Ørbet under den foreløbige Behandling af nærværende Paragraf, blev det utryffeligt frembrøvet, at der ogsaa her var Anledning til at bringe en Stump Givelliste ind, og at han derfor mente, at grumme meget lule for, at Diaterne skulde sættes til 2 Rdd. Jeg mener temmelig, at naar der skal være Givelliste, skal den være samlet paa eet Øbete, for at man med Lethed kan overføre den, og det fører sammen mig ikke at være polittisk rigtig — jeg kunde fristes til at sige, at det ikke engang forekommer mig ret smueligt og anseelig — at sætte den her i forskjellige Kroge, hvor Intet Menneske tænker paa at søge den.

Hjerring: Da Forslaget under Nr. 227 allerede har fundet Understøttelse fra flere Steder i Salen, skal jeg ikke opholde Forfamlingens Tid ved nærværende at motivere det, men jeg skal henholde mig til hvad der er ytret af den allerede 2de kongevalgte Rigsdagsmand (Tjering) og den Deputerede for Røding (Wang).